P. Hauberg

1 Septbr. udstedte

<u>1895</u>. Anders Jensen, Ejer af Gæstgivergaarden Hammerhus, nu Hotel H. ~~fredlyste~~ Deklaration, hvorefter de til Ejendommen hørende Jorder, c. 20 Tdr. Land, ~~som~~ ikke fremtidig ~~[illegible]~~ maatte ~~[illegible]~~ frasælges, udparcelleres eller ~~eller~~ og ikke bebygges udover de nødvendige Udvidelser.

fra Fremtiden af ikke [illegible]

1907. 15 Marts ~~fredlystes~~ Hammersholm, foranlediget ved at der af et tydsk Konsortium var gjort Bud paa et c. 8 Tdr. Land stort Jordstykke ved ~~Vien~~ Sandvig ganske ~~nær ved~~ Slottet, hvor en Villaby „Neu Berlin" agtedes anlagt. ~~Ejeren af Hammersholm, Grønbeck, fik 50000 Kr. for Deklarationen paa hele Ejendommen i dens hele Udstrækning.~~

Af Arealet ~~var~~ ~~[illegible]~~ havde Grønbeck ~~[illegible]~~ tidligere ~~[illegible] tidligere~~ solgt tre Parceller, hvoraf den ene var bebygget af ~~afdøde~~ Landskabsmaler Hellberger fra Berlin. Efter skriftlig Forh. ~~[illegible] 1907~~ ~~[illegible]~~ ~~[illegible] Parcel~~ af ~~[illegible]~~ købtes med Ejer af [illegible] Parcel 2 Redaktør Reinhold Cronheim fra Berlin ~~for~~ ~~[illegible]~~ til Foreningen Bornholm og Redaktøren [illegible] Servitut som Hammersholm 2009 Kr. ~~i December d. A.~~ Den 3die Parcel har hidtil ikke afhændet [illegible] kunnet faaes.

Samtidig med Blem fulgte ~~Blem og jeg [illegible]~~ gentagne Forhandlinger med Grønbeck, som helst vilde sælge Ejendommen; omsider fik dog Blem ham til at gaa ind paa Fredlysningen med et Vederlag af 50000 Kr.

1907. ~~17 April~~ (Møller agtede at udparcellere ~~sælge~~ sin Ejendom, ~~[illegible]~~ c. 20 Tdr. Land med Møllers Pensionat, stødende op til Slottets Omraade. For at hindre dette optoges Forhandling ~~med c. 20 Tdr. Land Jord, til Udparcellering.~~ om Køb af den samlede Ejendom ~~optagne herom~~ og omsider indgik ~~han paa at sælge de [illegible]~~ de ~~[illegible] af Kirkegaarden~~ Tingene var ~~[illegible]~~ ~~[illegible] Ejendommen~~ ~~til~~ ~~købte~~ Foreningen Bornholm tilveiebragte, ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ (den 17 April 1907 Ejendommen solgt) — Købesum [illegible] 50000 Kr.

Endnu samme Dag solgte den afkændte Formynder Bestyrelsen Ejendommen til Hotelejer Mathias Schou, Hotel Hammershus, for 13000 Kr. med Forbehold af Salg til Udlændinge, af hvilken skulde betales paa Betingelse af at Fredningsservituter, som før i Sammenhold med den, at det sindsmæssige Klippeparti med Klipperne og den vade Ovn overdroges til Staten som Ejendom. Declarationen udstedtes 21 Okt. 1908.

1899 begyndte Forhandlingerne med National-Museet om Fredning af Slotslyngen, af Frygt for tydske Speculationer. D. 12 Maj af Museet blev der gjort Parthaverne i Slotslyngen Tilbud om at fredlyse den mod en Godtgjørelse af 1500 Kr. og at afstaa den sydlige Side af Mölledalen til Kongeligt Slottet for 500 Kr., altsaa ialt 2000 Kr., men dette afsloges, da Slotslyngen önskedes solgt i sin Helhed. Det fyldestgjordes ikke. Blev det at faa en Rigmands Tilsagn om at skænke 16000 Kr. til Köbet, og den 3. Juni 1902 forhandlede Nationalmuseet med Parthaverne og gav dem Tilbud om 16000 Kr. samt Tilladelse til Skovhugst i 10 Aar. Der forlangtes imidlertid 21,000 Kr. og 10 Aars Hugst, hvormed Sagen til videre hvilede i Bero.

1906 blev der af et Konsortium budt 40000 Kr. for Slotslyngen. Planen skal have været at opföre et Kuranstalt ved Lyngen overfor Slotsruinen og bortsælge Parceller til Bebyggelse langs Finnedalens Vejen. Parthaverne gav Nationalmuseet Underretning om det gjorte Tilbud, som önskedes nogle Kroner, og 14 Januar 1907 blev der forhandlet i Sandvig Raadhus, hvilket førte til, at Parthaverne vedtog at tilbyde Museet Slotslyngen for en Pris af 42000 Kr. og paa Tilbud som andre Betingelser. Sagen blev derefter forelagt Rigsdagen som bevilgede Belöbet, hvorefter Köbet ordnedes og Slotslyngens (207 Td. Land) overgik til Statsskovvæsenet.

1846 var den sydlige Del af Slotslyngen, solgt for nogle til ... i Vang, og ejedes senere af Hotelejer Colberg, som ønskede at afhænde Hovedparten af den Ejendom, c. 50 Land, og anmodede om Nationalmuseets Mellemkomst, hvilket førte til, at Staten 1908, 10 Februar kjøbte Arealet, for 9500 Kr., hvorefter det som [illegible] til Statsskovvæsenet.

Fra Hammersholm var bortsolgt en Parcel, Sandhuset, som ønskedes sikret mod at komme i fremmed Besiddelse. (Ved Nationalmuseets Mellemkomst indgik Ejeren mod en Godtgørelse af 1000 Kr. 2 Februar 1908 paa de sædvanlige Fredningsbestemmelser.)

En af Grundene hvorfor Nationalmuseet ønskede at Slotslyngen skulde overgaa til Statsejendom var den, at Museet haabede at [illegible] Mølledalens sydlige Side med de høje Klippepartier – den naturlige Borggrav – blev forenet med Slottets Territorium som dettes Ejendom, idet Grændseskellet blev flyttet lidt sydligere, op over Dalen. Fra 1911 førtes lange Forhandlinger herom, men Sagen mødte forskellige Vanskeligheder. 30 Marts 1916 ordnedes den, at den lange Vejstrimmel fra Møllevejen til Vang, som efter Nationalmuseets Forslag hørte Slottet til, blev overført til Statsskovvæsenet som Vederlag for Dalpartiet, som saaledes overgik til Nationalmuseet.

Fredlysningen af Hammersholm og Kjøbet af Møllers Ejendom krævede saaledes et Beløb af 100,000 Kr. Heraf tilvejebragtes Halvdelen ved private Tilskud og Resten bevilgedes af Rigsdagen, efter at Blem havde vakt Interessen i Finansudvalget for Sagen.